

„Instrumente de percuție“ de Aurel Popa

Instrumente de percuție de Aurel Popa reprezintă *abc-ul* unui domeniu în continuă prefacere, domeniu abia cunoscut în amănuntele sale semnificative. Dar tocmai aceste amănunte sînt cele mai necesare practicianului și, în primul rînd, compozitorului actual, preocupat de adîncirea și diversificarea continuă a modalităților de plămădire a substanței sonore, pe linia „organologicului” inclusiv.

Punctul de greutate și centrul interesului în investigațiile autorului trebuie considerate nu realizarea unui inventar a ceea ce este cunoscut, „clasic” pentru „secția ritmică” a oricărui organism instrumental mai vechi sau mai nou, ci încercarea de sistematizare a avalanșei de instrumente, venite în orchestra modernă pe căile diferite sau, uneori, reciproc interferente ale muzicilor populare, exotice și de jazz.

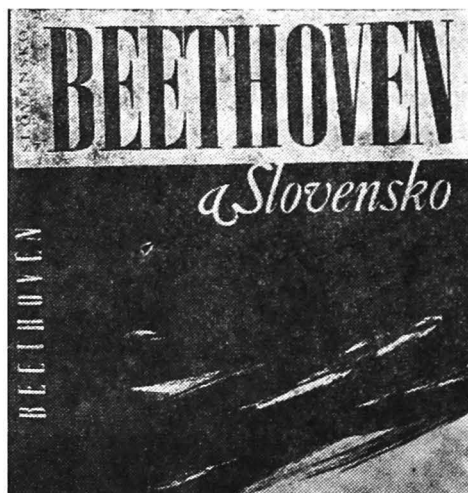
Prima etapă de ordonare a materiei, a instrumentelor de percuție, în deconcertanta lor varietate, este aceea a cuprinderii acestora în două grupe, corespunzător felului de producere a sunetului: membranofone și idiofone. Recunoaștem în această împărțire opțiunea pentru cea mai logică, mai puțin riscată și mai cuprinzătoare dintre clasificările posibile.

A doua etapă ordonatoare reiese din însuși conținutul fiecărui articol, atîta timp cît instrumentului i se face o descriere amănunțită pentru a fi deosebit (nu fără temei) de un instrument foarte asemănător (de ex. *tom-tom-ul* de *bongos*), o prezentare din punctul de vedere al modului său, de punere în vibrație, al calităților sonor-timbrale, al posibilităților tehnice (depășindu-se aici obligațiile unui catehism organologic și conturîndu-se chiar un cod al posibilităților de instrumentație), și al denumirii sale în diferite limbi (ceea ce, departe de a fi o pedanterie de lexicografie poliglotă, contribuie la evitarea celor mai neplăcute confuzii, privind speciile unuia și aceluiași instrument cît și confuziile dintre reprezentările în abstract pe care și le face un compozitor și realitatea inventarului concret, confuzii provenite cîteodată nici mai mult nici mai puțin din necunoașterea denumirilor).

Cum remarcă înaintea mea un distins coleg într-o recenzie, cartea lui Aurel Popa se înscrie, pe linia acestui profil, ca o reușită comparabilă cu ceea ce a întreprins numai polonezul W. Kotonski. Și încă: la Aurel Popa există un plus de informație bună și la zi, o informație în care se valorifică tradiția populară și experiența compozitorilor noștri. Ce păcat, însă, că această informație nu este slujită în unele pasaje și de o formă stilistică adecvată. Din punctul de vedere al bibliografiei și mai ales al aceleia ce l-a ghidat pe autor în depistarea surselor folclorice ale noilor instrumente (sens în care vedem prezența „*Fasquelle-ului* în notița bibliografică) nu erau de ocolit și alte lucrări de specialitate.

Meritul de căpetenie al cărții lui Aurel Popa este marea ei utilitate.

GHEORGHE FIRCA

Ecoul bicentenarului nașterii lui Beethoven continuă să-și prelungească aria de răspindire și în muzicologia țărilor din răsăritul Europei. Volumul cercetătoarei Muzeului național din Bratislava, muzicologul Luba Ballová, surprinde legăturile marelui compozitor cu Slovacia și oamenii de artă ai epocii, precum și pătrunderea creației beethoveniene pe meleagurile acestei țări. Textul în limbile

slovacă și germană înfățișează — succint — scopul lucrării: Bratislava în perioada lui Beethoven, atmosfera din castelele Dolná Krupá și Hlohovec unde a poposit autorul *Eroicei*, ipotezele privitoare la legăturile compozitorului cu „iubita necunoscută” de la Băile Piestany, prietenia lui Beethoven cu Mikulas Zmeskal. Un prețios aparat critic, minuțios adunat de Luba Ballová, o listă a lucrărilor muzicale exe-

VITRINA PUBLICAȚIILOR STRĂINE

Ballová, Luba. *Ludwig van Beethoven a Slovensko*, Bratislava, Vydalo Vydavateľstvo Osveta, 1972, 115 p.

cutate în Slovacia, un indice de nume, completează textul de o rară scrupulozitate și bogată informație. Cea de a doua parte a volumului cuprinde peste 100 de ilustrații alb-negru și color cu ample legende în limbi străine, parcurgînd drumul lui Beethoven în Slovacia pe calea imaginii. Prin ineditul izvoarelor documentare, prin ținuta grafică exemplară, albumul Lubei Ballová reprezintă mai mult decît un omagiu la aniversarea celor două veacuri de la nașterea compozitorului: *Beethoven în Slovacia* dovedește că muzicologia țărilor aparent „neimplicate” direct în studierea moștenirii autorului *Appasionatei*, poate avea încă un cuvînt greu de spus în viitor.